जि.प्र.का.का.द.नं. ६/०४८/०४९
स.क.प.आ.नं. ११४४९, पान नं. ३००९३१९७६

अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक)

२०८३ वैशाख १५ गते

होल्डिङ सेन्टरमा राखिएका नागरिकलाई मानवोचित व्यवहार गर

काठमाडौँ उपत्यकाका विभिन्न स्थानमा रहेका सुकुम्वासी बस्तीहरू हटाउने कार्यले मानव अधिकार, सामाजिक न्याय र समावेशी विकासका आधारभूत मान्यतामाथि गम्भीर प्रश्न उठाएको छ । नेपालको संविधान र नेपालले १९९१ मा अनुमोदन गरेको आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धिअन्तर्गत आवास, स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी तथा सम्मानजनक जीवनस्तरको अधिकार सुनिश्चित गरिएको छ ।

होल्डिङ सेन्टरमा राखिएका नागरिकहरूको अवस्थाबारे इन्सेकले अनुगमन गरेको छ । उक्त अनुगमनका क्रममा होल्डिङ सेन्टरमा रहेका नागरिकहरूको अवस्था सन्तोषजनक नरहेको पाइयो । त्यहाँ बसोबास, सरसफाइ, स्वास्थ्य सेवा, सफा खानेपानी तथा पर्याप्त खानाको अभाव देखियो । बलपूर्वक विस्थापनको यस प्रक्रियाले प्रभावित समुदायको आवासको अधिकार, रोजगारी तथा जीविकोपार्जनको स्रोत, बालबालिकाको शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवामा पहुँचमा प्रत्यक्ष असर पुऱ्याएको छ । घर तथा आश्रय गुमाउनु केवल भौतिक क्षति मात्र नभई, यसले व्यक्तिको सामाजिक सञ्जाल, सुरक्षा भावना र मानवीय गरिमामा समेत गहिरो चोट पुऱ्याएको छ ।

यस सन्दर्भमा हामी नेपाल सरकारलाई निम्न विषयमा ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छौँ:

१. बलपूर्वक विस्थापनका कार्यहरू रोक्न तथा प्रभावित समुदायसँग अर्थपूर्ण, समावेशी र समाधानमुखी संवाद सुरु गर्न ।
२. विस्थापित परिवारहरूको सुरक्षित, सम्मानजनक र दिगो पुनर्स्थापना सुनिश्चित गर्न, वैकल्पिक आवास, जीविकोपार्जनका अवसर र आधारभूत सेवामा पहुँचको व्यवस्था गर्न ।
३. होल्डिङ सेन्टरहरूमा रहेका व्यक्तिहरूको मानवीय अवस्था सुधार गर्न, आवश्यक स्वास्थ्य, सरसफाइ, सुरक्षा तथा गोपनीयताको सुनिश्चितता गर्न ।
४. विकासका योजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा मानव अधिकारमैत्री दृष्टिकोण अवलम्बन गर्न तथा सम्बन्धित समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गर्न ।
५. दीर्घकालीन रूपमा सुकुम्बासी समस्याको न्यायोचित समाधानका लागि स्पष्ट नीति, कानुनी आधार र संस्थागत संयन्त्र विकास गर्न ।
६. ज्येष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अन्य सीमान्तकृत समुदायलाई विशेष प्राथमिकता दिँदै उनीहरूको अधिकार, सुरक्षा र विशेष अवस्था तथा आवश्यकताको सम्बोधन सुनिश्चित गर्न ।

नेपालले आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धिअन्तर्गत गैरभेदभाव, सम्मानजनक जीवनस्तर, आवास, स्वास्थ्य, शिक्षा र रोजगारीका अधिकार सुनिश्चित गर्ने कानुनी दायित्व लिएको छ । विकासका नाममा कुनै पनि नागरिकलाई अधिकारविहीन बनाउने कार्य नेपालको संविधान तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता विपरीत हुन्छ ।

विजयराज गौतम
अध्यक्ष

दण्डहीनताको विरोध गरौं, मानव गरिमाको रक्षा गरौं !

मानव अधिकार र सामाजिक न्यायका निम्ति
अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक)
नागार्जुन नपा-१० (नीलो घर), स्युचाटार, काठमाडौं,
पोष्ट बक्स नं.: २७२६, काठमाडौं, नेपाल,
फोन: ५२१८७७०, फ्याक्स: ५२१८२५१,
Email: insec@insec.org.np
Web-site: www.insec.org.np, www.inseconline.org